

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

BIBLIOTECA COMUNALE
DI ENNA

JOHANNIS
BRUNNEMANNI,
JURISCONSULTI
COMMENTARIUS
IN
CODICEM
JUSTINIANEUM,
Duobus Tomis Divisus.

JOHANNIS
BRUNNEMANNI,
JURISCONSULTI
COMMENTARIUS
IN
CODICEM
JUSTINIANEUM,

QUO
SINGULÆ LEGES ET AUTHENTICÆ BREVITER.

& succinctè explicantur, Quæstiones in Academijs & Foro frequentatè resolvuntur, Axiomata ab Interpretibus subinde proposita examinantur, & alia ex ip[s]is textibus Notabilia eruuntur, quæque alias ad Analysis pertinent, per Compendium quasi dilucidè traduntur.

Inserto hinc inde, quid de jure tam communi novissimo, quam Saxonico, nec non Marchico, aliisque Provincialibus Juribus, obtineat.

OPUS THEORETICO-PRACTICUM,

Cui Præter INDEXEM RERUM ET VERBORUM Locupletissimum accessit ex ejusdem
AUTORIS COMMENTARIO AD PANDECTAS, notabilium, quæ circa leges
affines inibi commentatus est,

CONTINUA ALLEGATIO,

*Editio novissima, ab innumeris mendis repurgata, novis ac necessarijs Additionibus,
ut & Summarijs denuo largiter aucta.*

TOMUS PRIMUS.

COLONIÆ ALLOBROGUM,
Sumptibus FRATRUM DE TOURNES.

MDCCLXXI.

JOHANNES
BRUNNEMANN
JURISCONSULTUS
COMMENTARIUS
IN
CODICEM
JUSTINIANEUM

P R Æ F A T I O A D L E C T O R E M.

Aliquoque annis, Benevole Lector, Commentarium meum in Codicem publici Juris feci. Ex eo tempore animus quidem mihi non fuit, augere eundem aut locupletare. Cum verò Doctis Viris hunc meum qualemcunque laborem non displicuisse adverterem, multis tamen Erratis Typographicis eundem scaterere observarem, tantis quidem, ut ipse contextus non saltem turbaretur, sed & sensus genuinus haud raro immutaretur, de aliqua quadam Editione cogitandum mihi fuit, quo nauseam illam Lectori ex tot mendis subortam tandem tollerem. Hac de causâ ad manus sumpsi iterum Commentarium, eundemque ab Erratis, quibus scatebat innumeris, purgavi. Cum verò hinc inde plura notatu digna adhuc deesse observarem, illa quoque superaddere, & ita Commentarium hunc multis in locis, non sine Lectoris commodo, ut spero, locupletatum prælo committere placuit. Insuper accessere ad hanc Editionem Summaria, quo ita uno obtutu Benevolus Lector videre possit, quid sub unaquaque Lege tractetur. Utere ergo hoc labore meo, B. L. feliciter, & bona intentione à me scripta interpretare. Vale.

P R Æ F A T I O P R I M Æ E D I T I O N I S A D L E C T O R E M.

Cum Præfatione honoris Te, LECTOR BENEVOLE, prius compellare volui, facti me rationem expositurus, nonnullaque moniturus. Explicavi ante circiter 16. annos nonnullis Dnis. Studiosis Novem Libros Codicis Justiniani, hac methodo, ut cujusque legis sensum, & rationem brevissimis exponerem. Et cum eundem Codicem anno 1646. publice explicare juberer, addidi succinctam explicationem Legum in tribus libris posterioribus. Et cum hic labor meus nonnullis placeret, sanam accepit forte re majorem, ideoque ab Amicis per literas sæpè monitus sum, ut forum hunc augerem, atque Altero Tanto, præsertim Practicarum Questionum decisionibus, auctiorem ederem. Quod suscepi quidem agendum; sed temporis & valetudinis vicissitudines, imprimis aliorum negotiorum moles, ita me conflixerunt, ut interdum etiam animum desponderim. Sed cum mihi orium ab aliis negotiis daretur, iterum animum resumpsi, & prioris propositi tenax tandem ita has Commentationes revidi, emendavi atque auxi, ut e re literaria fore putaverins Amici, si meos hos qualescunque labores publici juris facerem. Propositum autem meum fuit principale, quia leges Codicis interdum ob succinctam brevitatem, interdum ob verborum prolixitatem obscuriores sunt, quam ut earum sensus cæcilibus statim occurrere possent, singulas ita illustrare, ut argumentum, casus & decisio, nec non decisionis ratio pateret. Et quia in Facultate Juridica jubemur ad Praxin deducere Inventum, (nam Practicæ Disciplina non feliciter unquam nisi cum Praxi cognoscuntur,) in singulis fere legibus, quem locum in foro quolibet teneat, digito ostendi, & ad quid probandum à Doctores allegari soleat. Nec tamen id prætere possim, quod alicubi quid ex sententia Doctorum ex textu colligatur, simpliciter exposuerim, nulla adhibita triquetra, interdum vero quid de una & altera questione sentiam, alibi tradiderim, quous rerum Arbitr in æquiorẽ interpretabitur partem, nec illico contradictionem statim, si eandem questionem dissimilibus verbis reperiat agitatam aut decisam. Cæterum in tuta eorum, qui has Commentationes describere, & qui descripta Exemplaria reviderunt, & partim etiam Typographi sollicitatio factum, ut bene multa sphalmata irrepserint, adeo ut interdum sensus reddatur, obscurior interdum omnino vitiosus, ut quæ affirmativè legi debeant, legantur negativè, & vice versa; itaque rogavi, ut LECTOR BENEVOLUS, si hunc meum qualemcunque libellum editione non indignum judicaverit, syllabum sphalmatum insigniorum, quæ majusculis litteris mutata, & in quibusdam locis allegatis corrigere haud gravetur. Studio cari, ne ullam immedesius verbum vel in eos, qui mecum in Religione unanimem non forent sententiam, vel in eos, à quibus in una & altera questione dissensi, vel incogitanti in calamum incideret. Quod igitur ego in aliorum scriptis legendis facere solem, eam ab aliis humanitatem exspecto. Quilibet humanæ fragilitatis memor sit, & quibus Legibus vivamus, aut certe vivere debeamus. Vale.

GLARISSIMO ATQUE EXCELLENTISSIMO

DN. AUTORI,

Quondam Praeceptoris suo, omnis honoris & amoris cultu aeternum prosequendo, Codicem à multis hactenus in salutem Rei judicariae maxime desideratum feliciter edenti.

SUAVE Decus Patriae, libros de Codicis usu
Solvere Doctorum, non integra sufficit aetas;
Ergo substituis mira brevitate Libellum,
Cujusvis tituli Leges, qua lege sequuntur;
Et qua convenient, harum quis sensus & usus,
Ex multis aliis, Majorum lance probatis,
Monstrantem Cupidis, jungisque Theorica Praxi,
Ne steriles Leges, nec Practicus audiat exlex.
Te prodesse Scholæ referunt Tua Scripta, rotanti
Te prodesse Foro, Processus uterque recenset,
Quem modo Tractatus alii comitantur, iidem,
Accedit Codex quo te meruisse fatemur,
Ut de laude tua sub Divo Codice Codex,
Carmina continet non interitura. Valeto.

Ita cum Voto omnimodæ prosperitatis accinebat

IMMANUEL PLACOTOMUS;

Comes Palatinus Cæsareus.

AD MAGNIFICUM NOBILISSIMUM

DN. AUTOREM,

Ictum & Legum Antecessorem in Academia Viadrino-Brandenburgica famigeratissimum.

JURIS LUCERNAM Bartolum quondam sua
Vocavit ætas. Si quid e vero auguror,
Te, BRUNNEMANNE, grata Posteritas volet
FONTEM vocare Juris, idque Nominis
Non tam Tui ex valore, quam merito LIBRI,
Quo vasta Juris irrigas Pomaria,
Opusque complex, inchoatum pluribus,
Non absolutum. Quos tamen si Gloria
Non indecoris fert in astra laudibus,
Quo Te metallo buccinabit PERPETIS
SCATEBRAM FLUENTI, nullius voto imparem,
Seu sensa Legis erui libenter
Poscat Cattedra, siue gravibus in Foro
Sternendus armis veniat Adversarius?
O FONS BEATE, JUGIS O SALVE MIHI
LOCUPLESQUE VENA! DEQUE INEXHAUSTO SINU
SUBINDE SITIENS DEMERERE SECULUM!

Gratulabundus & debita observantia ergo LIPSIÆ missa

(David Muller,) J. U. D.

INDEX